

Torah of Possibility for an Uncertain Future

Virtual Rabbinic Torah Seminar

July 11 - July 15, 2021

Poetic Conversations and Multiple Narratives: Listening to Israeli Jews and Palestinian Israeli Arabs

Rachel Korazim

July 12 & 14, 2021

In this session, we will put poetry from the different sides of Israeli society into dialogue with each other. These literary creations address important and relevant contemporary themes like justice, memory, and narrative.

This session is part of our 2021 Summer Symposium on a Torah of Possibility for an Uncertain Future, an exploration of what the Jewish future could look like – with hope, love, and compassion.

The Shalom Hartman Institute is a leading center of Jewish thought and education, serving Israel and North America. Our mission is to strengthen Jewish peoplehood, identity, and pluralism; to enhance the Jewish and democratic character of Israel; and to ensure that Judaism is a compelling force for good in the 21st century.

475 Riverside Dr., Suite 1450

New York, NY 10115

212-268-0300

info@shalomhartman.org | shalomhartman.org

Table of Contents

I. Identities		1
1.	Mahmud Darwish, "Identity Card"	1
2.	Hamutal bar Yosef, "Identity Class"	3
3.	Salman Massalha, "On Artistic Freedom in the National Era"	5
II.	. Homeland	6
4.	Yehuda Amichai, "My Parents' Immigration"	6
5.	A. Eli, "On the Way to the Promised Land"	8
6.	Salman Massalha, "My father"	10
III. The Other		11
7.	Mahmud Darwish, "Think of Others"	11
8.	Yosef Ozer, "Coke and Jeans"	12
IV. Loss		13
9.	Taha Muchamad Ali, "Qasim"	13
10.	Dan Almagor, "In My Shoes"	14
11.	Naomi Shemer, "We are Both of the Same Village"	16

I. Identities

1. Mahmud Darwish, "Identity Card"

תעודת זהות / מחמוד דרוויש

I am an Arab רְשׁם לְפָגֶיךֵ:

and my identity card number is fifty thousand אָנִי עֲרָבִי,

I have eight children ,50,000, מָסְפַּר הְּעוֹדַת הַזֶּהוֹת שֶׁלִּי הוֹא שֶׁלִי הוֹא

בוֹשׁ לִי שְׁמוֹנָה יְלָדִים,
And the ninth will come after a summer
בּישִּ לִי שְׁמוֹנָה יְלָדִים,
בּיִּתִּ שִׁיעִי יַנִּיעַ בָּעוֹד קִיִץ!

Will you be angry? הַּאָם אַתָּה כּוֹעֲס?

Write down!

רְשֹׁם לְפָנֶיךֶ: אַנִי עַרָבִי,

Employed with fellow workers at a quarry עוֹבֵד עָם חֲבֵרִים יָגֵעִים בַּמַּחְצָבָה,

I have eight children יֵשׁ לִי שְׁמוֹנֶה יְלָדִים,

אָנִי חוֹצֵב לְמַעֲנֶם מִן הַסְּלָעִים לַחֶם, מַחָבָּרוֹת ובְנֶדִים.

Garments and books

Write down!

from the rocks... אֶינַנָּי מְבַקּשׁ נָדָבוֹת

I do not supplicate charity at your doors. אָלא מַשְׁפִּיל עַצְמִי Nor do I belittle myself at the footsteps of your chamber. בַּפְנֵי חַצְרָרַ,

Nor do I belittle myself at the footsteps of your chamber. בָּפְנֵי חֲצֵרְךֶ,
So will you be angry? בְּאָם אַתָּה כּוֹעֵס?

Write down! קשׂם לְפָנֶיךֵ: 'בָּי אַנִי עַרָבִי,

שֶׁם לְלֹא תּאַר,

I have a name without a title סוֹבְלָנִי בְּאֶרֶץ שֶׁכָּל אֲשֶׁר בָּה

Patient in a country חֵי בְּכַעַס לוֹהֶט,

שָׁרֶשַׁי שור בריים בריים

where people are enraged. עָגְנוֹ טֶרֶם מוֹלָד הַזְמַן,

My roots ,לְפְנֵי הָפָּתַח הַתְּקוֹפוֹת, איסיי פּתַח הַבְּקוֹפוֹת, איסיי פּתַח הַבְּלוֹע

were entrenched before the birth of time לְפְנֵי הַזַיִת וְהַבְּרוֹשׁ and before the opening of the eras לְכְנֵי צָמִיחַת הָעֵשֶׂב,

before the pines, and the olive trees

And before the grass grew.

My father descends from the family of the plow אַבִי מִמִשׁפַּחַת הַמַּחַרְשוֹת לא ממשפחת אַדוֹנִים אַצִילַה Not from a privileged class סַבִּי הַיַה אַכַּר And my grandfather. Was a farmer ללא כַל יַחוס, Neither well-bred, nor well-born! למדני להיות גאה כשמש עוד טרם למדני לקרא ספרים, בֵּיתִי בָּקתַת שוֹמֵר Teaches me the pride of the sun מָקְנֵי סוף ועצים, Before teaching me how to read הַאָם מַעַמַדִי נוֹשֵׂא חֵן מִלְפַנֵירַ? And my house is like a watchman's hut אַנִי שָׁם לָלֹא תֹּאַר. Made of branches and cane רְשֹׁם לְפָנֵיךָ: Are you satisfied with my status? אַנִי עַרַבִי, I have a name without a title! צבע שער: שחר צבע עינים: חום להלן תאורי: Write down! "עַלַ רֹאשִׁי "כּופָיָה" וְעַלֵיהַ "עַקַאל I am an Arab ַכַף יָדִי נָקְשָׁה כְּסֶלַע, צורבת את מי שנוגע בה You have stolen the orchards of my ancestors כתבתי: And the land which I cultivated כָּפַר נָדָח שָׁכוֹחַ אֱל, Along with my children רחובותיו ללא שמות, And you left nothing for us כָל גָבָרָיו בַּשָּׂדָה ובַמַּחִצֶבָה, ?הַאָם אַתַּה כּוֹעַס Except for these rocks... So will the State take them רשם לפניך: As it has been said?! אָנִי עַרָבִי, נָזַלָתָ אֵת כַּרְמֵי אַבוֹתַי וָאַדָמוֹתַי שֵעבַּדְתִי עם יַלָדַי, Therefore! לא הוֹתַרָתָּ לָנוּ וְלְנְכָדֵי Write down on the top of the first page: דָבָר זולַת סְלָעִים,

הַאָם גָם אוֹתַם יִנְזֹל שָׁלְטוֹנְרַ? I do not hate people אָם כַּרָ, Nor do I encroach רָשֹׁם בָּרֹאשׁ הָעַמּוֹד הָרָאשׁוֹן: But if I become hungry אַנִי לא שוֹנֵא אַנַשִׁים ולא גוול דבר מאיש, The usurper's flesh will be my food אַבַל אָם אֵהָיֵה רַעֵב Beware.. אֹכַל אֶת בָּשַׂרוֹ שֵׁל הַגַּזְלַן, Beware.. הָזָהַר לְּךָ, הָזָהַר מֵרַעֲבוֹנִי וַמְכַּעְסִי! Of my hunger

and my anger! מתוך "50 שנות שירה", הוצאת קשב לשירה. מערבית: פרופ' ראובן שניר

2. Hamutal bar Yosef, "Identity Class"

Translation by Rachel Tzvia Back

I am from here, my parents were born in the Gola (exile)
They called the Jewish state Geulah
I was born to the square Hebrew, upright, hungry
That was a good reason to be proud.
I was born in a kibbutz, I walked barefoot
For good and for better we grew up like brothers,
The girls with the boys the happy times with the fears

In our kibbutz there was no synagogue
But erev Shabbat was a different time, special:
After a warm shower,
We were all dressed in white shirts
That had arrived all ironed from the communal laundry
And on erev Pesach
We reaped the new wheat
The Haver who played the great Cohen had asked:
Did the sun set?

And we all responded: It did it did and he asked again: shall I reap?
And we all responded: Reap! Reap!
Then we gathered to celebrate the Seder
And we were all together
We did not think that what we did was Jewish
We did not think that it was reason enough to be proud.

I am from here, most women light Shabbat candles here
For a whole week every year it is hard to get bread in most places.
One day a year a desert silence paralyzes most of the traffic
Two day a year the sound of the siren is a fire skewer
Heart wrenching.

Not a big people, not numerous
Living in a Jewish state
The only one we had loved and will love
And whatever it is worth for good and for better
Is a good reason to be proud,
Even now.

שעור זהות

אֲנִי מִכָּאן. הוֹרֵי נוֹלְדוּ בַּגּוֹלָה. הַם קָרְאוּ לִמְדִינָה יְהוּדִית נְּאֻלָּה. נוֹלַדְתִּי לָעִבְרִית הַמְרֻבַּעַת, הַוְּּקוּפָה, הָרְעֵבָה וְזֹאת הָיְתָה סִבָּה לְנָאֲוָה. נוֹלַדְתִּי בְּקבּוּץ. הָלַכְתִּי יְחֵפָה. לְטוֹב וּלְמֵיטָב גָּדַלְנוּ יַחַד כְּמוֹ אַחִים, הַבָּנוֹת עִם הַבָּנִים, הַשְּׂמָחוֹת עִם הַפְּחָדִים.

בְּקבּוּצֵנוּ לֹא הָיָה בֵּית כְּנֶסֶת אַבָל עֶרֶב שַׁבָּת הָיָה זְּמֶן אֲחֵר, מְיֻחָד: אַבָל עֶרֶב שַׁבָּת הָיָה זְמֶן אֲחֵר, מְיֻחָד: שָׁהָגִּיעוּ מְלְהַצוֹת מֵהַמֵּכְבֵּסָה הַמְשֻׁתֶּפֶת, וּבְעֶרֶב פֶּסַח קָצַרְנוּ אֶת הַתְּבוּאָה הַחֲדָשָׁה. הָחָבֵר שָׁהָיָה בְּתַבְּקִיד הַכָּהֵן הַנָּדוֹל שָׁאַל: הָא הַשֶּׁמֶשׁיּ וְכֻלָנוּ עָנִינוּ: בְּא! בָּא! הוּא שָׁב וְשָׁאַל: הַאֶּקְצֹריּ אַחַר כָּדְ הִתְאַפַּפְנוּ לַחְגֹּג אֶת הַפֵּדֶר אַחַר כָּדְ הִתְאַפַּפְנוּ לַחְגֹּג אֶת הַפֵּדֶר לֹא חָשַׁבְנוּ שָׁיּאֹת סִבָּה לְגַאֲנָה. לֹא חָשַׁבְנוּ שָׁיּאֹת סִבָּה לְגַאֲנָה.

אֲנִי מִכָּאן. רֹב הַנָּשִׁים מַדְלִיקוֹת כָּאן נֵרוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת. שָׁבוּע אֶחָד בַּשָּׁנָה קָשֶׁה לְהַשִּׂיג כָּאן לֶחֶם בְּרֹב הַמְקוֹמוֹת. יוֹם אֶחָד בַּשָּׁנָה דְּמָמָה שֶׁל מִדְבָּר מְשַׁתֶּקֶת אֶת רֹב הַתְּנוּעָה. שְׁנֵי יָמִים בַּשָּׁנָה קוֹל הַצְּפִירָה הוּא שִׁפּוּד שֶׁל אֵשׁ. רוֹצֵע לֵבָב.

> עַם לא גָּדוֹל וְלֹא רַב חַי בִּמְדִינָה יְהוּדִית יְחִידָה אֲשֶׁר אָהַבְנוּ וְנֹאהַב וּמֵה שֶׁהִיא שָׁנָה לְטוֹב וּלְמֵיטָב זֹאת סָבָּה טוֹבָה לְגַאֲנָה גַּם עַכְשָׁו. (יישריקה״, עמי 62)

3. Salman Massalha, "On Artistic Freedom in the National Era"

Because I am not a state, I have no secure borders, or an army guarding its soldiers' lives night and day. And there is no colored line drawn by a dusty general in the margins of his victory. As I am not a legislative council, a dubious parliament, wrongly called a House of Representatives. As I am not a son of the chosen people, nor am I an Arab mukhtar. No one will falsely accuse me of being, supposedly, a fatherless anarchist who spits into the well around which the people feast on their holidays. Rejoicing at their patriarchs' tombs. Because I am not a fatalist, or a member of an underground that builds churches, mosques and synagogues in the hearts of children. Who will no doubt die for the sake of the Holy Name in Heaven. Because I am no excavation contractor or earth merchant, not a sculptor of tombstones polishing memorials for the greater glory of the dead. Because I have no government, with or without a head, and there is no chairman sitting on my head. I can, under such extenuating circumstances, sometimes allow myself to be human, a bit free.

עַל חֹפֶשׁ הַיְצִירָה בּעִדָּן הַלְּאֻמִּי

מָכֵּיוָן שַׁאֵינָנִּי מִדִינָה, לֹא גִבוּלוֹת בּטוּחִים לִי, אוֹ צַבַא שֵׁשׁוֹמֵר יוֹם וַלַיָלָה עַל חַיֵּי חַיָּלַיו. וָאֵין קוּ צָבְעוֹנִי שֵׁמָתַח גַנֵּרֶל מִאַבָּק בִּשׁוּלֵי נִצְחוֹנוֹתָיו. מְכֵּיוָן שֵׁאֵינֵנִי מוֹעַצַה מחוקקת, פַּרַלָמֵנִט מִפָּקפָּק, שַׁנְּקרַא בָּטָעוּת כָּמִשְׁכָּן נִבְחַרִים. מְכֵּיוַן שׁאֵינָנִי בַּן לַעַם הַנָּבְחַר, וָאֵינַנִּי גַם מֶכְתָּר עֲרָבִי. לֹא יָבוֹא אִישׁ אלי בְּטַעֵנוֹת שַׁוָא שָׁאַנִי, כְּבִיכוֹל, אַנַרכִיסָט חַסַר אב שׁיּוֹרָק לבּאר שַׁאֵלֵיהַ מִסְבִּים בָּנֵי הַעַם בַּחָגֵיהֵם. צוֹהַלִּים עַל קברי אַבוֹתִיהם. מַכֵּיוָן שׁאֵינָנִּי פַטַליסָט, אוֹ חַבַר בָּאָרְגוּן מַחָתַרְתִּי שַׁבּוֹנֵה כַּנַסִיוֹת, מָסְגַדִים וּבַתֵּי-כִּנָסֵת בִּלְבַבוֹת הַיִּלְדִים. שַׁיַמוּתוּ בּוַדַאי על קדוּשׁ שׁם שׁמים. מַכֵּיוַן שַׁאֵינַנִּי שׁוּם קַבְּלַן חַפִּירוֹת אוֹ סוֹחֵר בַּעַפַּר, לֹא אַמַן מַצְבוֹת מַמַרָק האנָדַרְטוֹת לתפָאָרֵת המתים. מבּיוַן שַאֵין לִי שוּם מִמְשַׁלָה, עִם אוֹ בַּלִי רֹאשׁ, וָאֵין שׁוּם יוֹשֶׁב ראשׁ שעומד על ראשי. אַנִי יַכוֹל, בַּנְסְבּוֹת מָקְלּוֹת שֶׁכַּאֲלֶה, לְהַרְשׁוֹת לְפָעַמִים לָעַצְמִי, לָהִיוֹת בֵּן-אַדֵם, ַ, קצַת חַפִּשׁי

II. Homeland

4. Yehuda Amichai, "My Parents' Immigration"

My parents' immigration has not quieted within me.

My blood continues to rattle in my membranes

Even after the utensil is restored to its place,

My parents' immigration has not quieted within me.

The winds of time quarrel on stones.

The earth forgets the footsteps of those who tread on her.

A terrible fate. Scraps of conversation after midnight.

Achievement and withdrawal. Night recalls and day makes you forget.

My eyes, that for so long gazed upon a vast desert

And were somewhat becalmed. One woman. The rules of a game

That were not properly explained to me. The laws of pain and heaviness.

Even now my heart barely earns

The bread of its daily love. My parents in their very immigration.

At the crossroads, where I am always a motherless orphan,

Too young to die, too old for games.

Weariness of the quarry worker and emptiness of the quarry in the same body

The archaeology of the future, museums

Of that which never existed. And my parents' immigration

Has not quieted within me, from bitter nations I learned

Bitter tongues for my silence

Between the houses, which always resemble ships.

My arteries and tendons are already like a thicket

Of ropes that I cannot loosen. And later

My death and the end of my parents' immigration.

וַהַגִּירַת הוֹרֵי

ַוַהְגִירַת הוֹרַיי לֹא נִרְגְעָה בִּי.

דָמִי מַמְשִידְּ עֲדַיִין לְשַקְשֵק בְּדַפְנוֹתַיי

גָם אַחַר שֶּכְּבָר הוּנַח הַכְּלִי עַל מְקוֹמוֹ,

ַוַהֲגִירַת הוֹרַיי לֹא נִרְגְעָה בִּי.

רוּחוֹת זְמַן רַב עַל אֲבָנִים.

ָהָאֲדָמָה שוֹכַחַת צַעֲדֵי דוֹרְכִים בָּהּ.

גוֹרָל נוֹרָא. קַטְעֵי שִׂיחָה אַחַר חֲצוֹת.

הֵישֵׂג וּנִסִינָה. לַיִּלָה מַזְכִּיר וִיוֹם מַשִּכִּיחַ.

עינַיי שֶהִסְתַכְּלוּ זְמַן רַב לְתוֹדְ מִדְבָּר גָדוֹל

ְוָנְרְגְעוּ מְעַט. אִישָה אַחַת. כְּלָלֵי מִשְׂחָק

שֶלא הִסְבִּירוּ לִי הֵיטֵב. חוּקֵי כְּאֵב וָכוֹבֶד.

עוֹד עַכְשָיו לִבָּי, בְּקוֹשִי יִשְׂתַכֵּר

בְּלֶחֶם אַהֲבָתוֹ הַיּוֹמְיוֹמִית. הוֹרֵיי בְּמוֹ הַגִּירָתָם.

ֶעַל אֵם הַדֶּרֶדְ, בָּהּ אֲנִי תָמִיד יָתוֹם בְּלִי אֵם,

ָצָעִיר מִדַי בִּשְבִיל לָמוּת, זָקֵן מִדַי לַמִשְׂחָקִים.

וַעֲיֵיפוּת חוֹצֵב וְרֵיקָנוּת הַמַּחְצֵבָה בְּגוּף אֶחָד

אַרְכֵיאוֹלוֹגְיָה שֶל עָתִיד, בָּתֵי נְכוֹת

שֶל מָה שֶלֹא הָיָה. וַהֲגִירַת הוֹרַיי

לא נְרְגְעָה בִּי, וּמֵעַמִים מָרִים לָמַדְתִי

שָׂפוֹת מָרוֹת לְמַעַן שְתִיקָתִי

ַבּין הַבָּתִים, אֲשֶר דוֹמִים לָאֲנִיוֹת תָמִיד.

וּכְבָר עוֹרְקיַי וְגַם גִידַיי כִּסְבָדְ

ֶּשֶל חֲבָלִים שֶלֹא אַתִּיר. וְאַחֵר כָּדְ

מוֹתִי וְסוֹף לַהְגִירַת הוֹרֵיי.

5. A. Eli, "On the Way to the Promised Land"

A terrible sobbing erupted from the people, the scouts
Returned went home weeping, and everyone with their surroundings
His sons, his daughters, their sons and their daughters
Loudly weeping, the neighbours gathering
And crying, family hears from family, window
From window, the sobbing passes like fire in thorns
The whole tribe is weeping, and its neighbours
...and the rest of the tribes – sixty thousand weeping
"What were the plagues for? For what purpose the violent upheaval?
Why the long road, at the smouldering heat of the day, the freezing nights, leaving the dead

Behind

So that we can squeeze into a land already taken? To drive out, to destroy to banish – and on swords Shall I build my happiness?
Will I have to hear forever, form underneath the weeping of the Amorite children?

I'd rather die in the desert, or go back And be a thousand times slave Than to start my life story From distraction, from expulsion, and of killing"

....

Great dreams, too great – were they meant to come true? We set out to redeem the world and could not even fix Not even ourselves
Only the ancient promise is hovering above us
Like a vulture
And we are walking... drawn

And rejected.

A ghost like journey between salvation and damnation.

בדֵּרֶדְ לָאָרֶץ הַמְּבְטַחַת

```
בְּכִי נוֹרָא אָחַז בָּעָם. הַמְּרַגְּלִים
                  חָזְרוּ בּוֹכִים לְבֵיתָם, וְכָל אִישׁ - מִסְבִיבוֹ
                            - בָּנָיו וּבָנוֹתָיו, בִּנֵיהֵם וּבִנוֹתֵיהֵם
                         גּוֹעִים בָּבִכִיָּה, וְהַשִּׁכֵנוֹת מִתְאַסְּפוֹת
              וּבוֹכוֹת, וּמִשִּׁפָּחָה שׁוֹמֵעַת מִמִּשִּׁפָּחָה, וְחַלּוֹן
                          מַחַלּוֹן, וְהַבֶּּכִי עוֹבֵר כְּאֵשׁ בַּקּוֹצִים
                                    ּוְכָל הַשַּׁבֶט בּוֹכֶה, וְכֵן שְׁכֵנוֹ
                   וּשָׁאַר הַשָּׁבָטִים - שְׁשִּׁים רְבּוֹא בּוֹכִים...
       ״לְשֵׁם מָה הַמַּכּוֹתּ! לְשֵׁם מָה הַהֲפִיכָה הָאַלִּימָה!
       ַלְשֵׁם מָה כָּל הַדֶּרֶךְ הָאֲרֻכָּה, בְּלַהַט בַּיּוֹם, בַּקָּרָה
                              בַּלַיָלָה, מַשָּׁאִירִים אֵת הַחֵלָלִים
                                                            - מַאַחוֹר
                                   בָּדֵי לִהִדָּחֵק לִאֵרֵץ תִּפוּסָהיִּ
                   לְגָרֵשׁ, לְהַחֲרִיב, לְהוֹרִישׁ - וְעַל הַחֲרָבוֹת
                                                לָבָנוֹת אֱת אָשָׁרִי?
                          הַאָם תָּמִיד אֶצְטָרֵדְ לִשְׁמֹעַ מִתַּחַת
                                         אַת בָּכִי יַלְדֵי הָאֱמוֹרִייִּ
                            מוּטָב לִי לָמוּת בַּמִּדְבָּר, אוֹ לַחֲזֹר
                                       וְלִהְיוֹת אֶלֶף פְּעָמִים עֶבֶד
                                מֵאֲשֶׁר לְהַתְּחִיל אֶת סִפּוּר חַיַּי
                                         מֶחֶרבַּּן, מִגֵּרוּשׁ, מֶהֵרִג״
חֲלוֹמוֹת גְדוֹלִים, גְדוֹלִים מִדַּי - הַאִם לְהִתְנַשֵּׁם נוֹעֲדוּיִּ
                     יָצָאנוּ לִגְאוֹל עוֹלָם וְלֹא הִצְלַחְנוּ לְתַקֵּן
                                                  אַפִּלוּ אֵת עַצִמֵנוּ
            ּוְרַק הַהַבְּטָחָה הָעַתִּיקָה עוֹד מְרַחֶפֶת מֵעָלֵינוּ
                                                                 כִעַיִט
                                       וָאָנוּ הוֹלְכִים... נִמִשָּׁכִים
                ּוִנְדָחִים. מַסַּע רָפָאִים בֵּין גִּאֻלָּה לִקְלֶלָה...
```

6. Salman Massalha, "My father"

לאַבַּא שֶׁלִּי Who was born on the slope of the mountain and gazed down on the lake, שַׁנּוֹלַד בְּמוֹרַד הַהַר never had a passport. וָהָבִּיט עַל הַאֵגַם, Or even a laissez-passer. לא הַיָה דַּרְכּוֹן מֵעוֹלָם. He crossed the mountains וְאַפְלוּ לֹא תִעוּדַת מַעַבַר. when the borders did not flow הוּא חָצָה אֵת הַהָּרִים in the river. בַּאֲשֶׁר הַגְּבוּלוֹת לֹא זָרְמוּ My father בַנָּתָר. לְאַבָּא שֵׁלִּי never had a passport. לא הַיָה דַּרְכּוֹן בַּעוֹלַם. Not because he didn't have לא מִפָּנֵי שַׁלֹּא הַיִּתַה לוֹ a land and a seal. אַרץ וְחוֹתָם. Just because the land רַק מִפְּנֵי שֵׁהָאָרֵץ always dwelt calmly תַּמִיד שַׁכָנָה לָהּ שַׂם בִּנַחַת in the palms of his hands. בָּכַפּוֹת יָדָיו. And just as the land וּכָמוֹ שֵׁהָאָרֵץ לֹא חָמִקָּה never slipped from his hands to travel מִיָּדָיו אַף פַּעַם overseas, וָנָסְעָה אֵל מֵעֲבֵר לַיָּם, Father – too. אַבַּא גַּם.

III. The Other

7. Mahmud Darwish, "Think of Others"

As you prepare your breakfast, think of others (do not forget the pigeon's food).

As you conduct your wars, think of others (do not forget those who seek peace).

As you pay your water bill, think of others (those who are nursed by clouds).

As you return home, to your home, think of others (do not forget the people of the camps).

As you sleep and count the stars, think of others (those who have nowhere to sleep).

As you liberate yourself in metaphor, think of others (those who have lost the right to speak).

As you think of others far away, think of yourself (say: "If only I were a candle in the dark").

חשוב על זולתך

שאתה מכין את ארוחת הבוקר שלך, חשוב על זולתך
[אל תשכח את מזון היונים]
...כשאתה מנהל את מלחמותיך, חשוב על זולתך
[אל תשכח את שוחרי השלום]
כשאתה משלם את חשבון המים, חשוב על זולתך
[אל תשכח את מי שיונק מי עננים]
כשאתה שב אל הבית, ביתך, חשוב על זולתך
[אל תשכח את עם-האוהלים]
כשאתה ישן ומונה את הכוכבים, חשוב על זולתך
[יש מי שאינו מוצא מקום לשינה]
כשאתה נותן דרור לנפשך בהשאלות, חשוב על זולתך
[חשוב על אלה שאיבדו זכותם למילים]
כשאתה מהרהר באחרים הרחוקים, חשוב על עצמך
[אמור: הלוואי שהייתי נר בחשכה]

8. Yosef Ozer, "Coke and Jeans"

The same week Jews read in the synagogue the section in the Bible

About Sarah's banishment of Hagar and Ishmael,

קולה ומכנסיים

Seven-year-old Ali Jawarish was wounded

By a plastic-tipped bullet

That penetrated straight through to his brain.

Ali Jawarish became a vegetable.

He lay dying in an Israeli hospital for two whole days,

And the Angel of Death who arrived

Did not show the well to Ali's mother.

The same week Jews read in synagogue

The section in the Bible about

The binding of Isaac

Ali Jawarish was divided into several parts -

One 15 – years – old boy received Ali's liver and lungs.

The boy's mother told the media

That her son sat up in bed and asked for

A Coke and a pair of jeans.

Ali's father said that they should also donate his son's organs

To a Jew (yesterday

A Jewish soldier was divided up

Among a number of Arabs)

This insane poem is begging to be written.

Perhaps in this way,

Slowly and delicately we will carry out a population transfer:

Palestinians will receive the organs of Jews

And Jews the organs of Palestinians

And Sarah our Matriarch and Hagar their Matriarch

Will be oh so pleased with their lot,

And we will all drink Cokes and wear jeans.

Translated by Mark Elliott Shapiro

בּשַׁגַּרְשָׁה שָּׁרָה אֵת הָגָר וִיִשְׁמָעֵאל בּּשׁגַּרְשָׁה שָּׁרָה אֵת הָגָר וִיִשְׁמָעֵאל יָפְצַע הַיֵּלֵד עַאלִי גַיאוַואריש בּו ה 7 מִכַּדּוּר פָּלַסְטִי

> יַשַׁר אֵל תּוֹדְ הַמֹּחַ עאלִי גַיאוַוארישׁ הַפַּדְּ לְצֵמַח

בַּשַּׁבוּעַ בּוֹ חַלָּה פַּרַשַׁת וַיַּרָא

בָּבֵית הַחוֹלִים הַיִּשְׂרָאֵלִי גַּסֶס יוֹמֵיִם

מַלִאַדְ הַפָּוֵת שֵׁבָּא

לא הַרָאַה לָאָמוֹ בָּאֵר מַיִם

וּבַשַּבוּעַ שַחַלָּה בּוֹ פַּרַשַת תּוֹלְדוֹת

אָת עַאלִי גַּיאוַוארִישׁ פַּרְקוּ לַחֲלַקִים

לַנֶלֶד בֵּן 15 חַלְקוּ אֵת הַכַּבֶד וְהַרְאוֹת

אָמוֹ אַמְרַה בִּשִּׁדּוּר

הַיֶּלֶד קָם וּבְקָשׁ קוֹלֶה וּמִכְנַסַיִם

אַבַּא שֵׁל גַּיאוַוארִישׁ אַמַר שֵיִּתִּנוּ חֻלַקִים גַּם לִיהוּדִי

רַק אֶתְמוֹל חִלְּקוֹ חַיַּל יְהוֹדִי לַעֲרַבִים

וַשִּׁיר מִשׁגַּע לְכַתּב

אוּלַי כַּדְּ לָאֵט בַּעַדִינוּת

נַעֲשֶׂה אֶת חָלּוּפֵי הַאֵזְרַחִים

פַלַשְּׁתִּינִים מֶחֱלַקִים שֵׁל יְהוּדִים

וִיהוּדִים מֶחֱלַקִים שֵׁל פַּלַשְׁתִּינַאִים

וְשַׁרַה אִמֶּנוּ וְהַגַּר אִמַּם

יָהִיוּ מַבָּסוּטוֹת בָּחֵלְקַן וִנִשְׁתֵּה קוֹלָהּ וָגַם נִלְבַּשׁ מִכְנַסַיִם

IV. Loss

9. Taha Muchamad Ali, "Qasim"

I wonder now
where you are....
I haven't forgotten you
after all these years,
long as the graveyard
wall is long. I always
ask the grass of the field
about you, and the dirt paths.

Are you alive,
with your poise,
your cane, and memories?
Did you marry?
Do you have a tent of your own,
and children?
Did you make it to Mecca?
Or did they kill you
at the foot of the Hill of Tin?

Or maybe you never grew up,
Qasim, and managed to hide,
behind your mere ten years,
and you're still the same old Qasim,
the boy who runs around
and laughs
and jumps over fences,
who likes green almonds
and searches for birds' nests.

But even if they did it, Qasim, if, shamelessly,
they killed you,
I'm certain
you fooled your killers,
just as you managed
to fool the years.
For they never discovered
your body at the edge of the road,
and didn't find it
where the rivers spill,
or on the shelves
at the morgue,
and not on the way to Mecca,
and not beneath the rubble.

As no one saw you concealing your corpse, so no one will ever set eyes on you, and no earthly breeze encounter a bone of your body, a finger of your hand, or even a single shoe that might fit you.

Qasim, you fooled them.

*

I always envied you, Qasim, your skill at hiding in the games of hide-and-seek we played— barefoot at dusk—forty years ago— when we were little boys

10. Dan Almagor, "In My Shoes"

For some people a Palestinian is Yasir Arafat,

A youth throwing a Molotov cocktail at a bus,

A boy hurling taunts at soldiers and cursing their mothers.

When you say "Palestinian" to me, I think of Walid.

The only Palestinian I know and who knows me,

And with whom I converse (in my language, of course).

He is thirty or so, married with children,

Has a pleasant smile and speaks passable Hebrew.

An intelligent fellow, with a degree in accounting

Who reads for pleasure classical Arab poetry,

Philosophy and religious works.

He has a good sense of humor and he's an optimist.

I wish I had more friends like him.

He uses his education in our local supermarket,

Weighing vegetables and making home deliveries.

In his spare time he washes cars or cleans apartments

in our neighborhood, as many hours as possible.

He has a family to support and he may not be able to come tomorrow.

There might be a curfew.

Or he might find himself "inside" like his brother

Six months administrative detention without trial.

Every day he has a story to tell.

Minor incidents, not what you would call atrocities.

His identity card was torn up by a reserve soldier

for no particular reason.

Trucks turned up suddenly with soldiers without uniforms

and loaded a few of his cousins -- (our cousins).

Some people think of Yasir Arafat or Abu Nidal

when you

mention Palestinians.

I think of Walid.

When we tactfully offered Walid parcels of secondhand clothes for his relatives in the village

He accepted gratefully without taking offense.

How strange to think that someone, somewhere

In Walid's village near Nablus,

Is wearing my shoes now.

Once, not so very long ago, I was in his shoes.

בנעליים שלו

יש שאנשים, שבשבילם פלסטיני

זה איש עם זקן לחיים וכפייה,

או ילד שזורק בקבוקי תבערה,

ששורף אוטובוס.

בשבילי, פלסטיני זה נעים –

הפלסטיני היחידי שאני מכיר היטב,

הפלסטיני היחידי שמכיר אותי.

שמדבר אלי (בשפתי כמובן!)

לא נוח לי להגיד שהוא החבר שלי,

כל אלה שערבים עובדים אצלם

אומרים שהם חברים שלהם.

הוא רוחץ את המכונית שלי,

ממיין ב ייסופ-מרקטיי שלנו את הירקות,

שוטף בבנין שלנו את המדרגות

ןמקבל בלי עלבון, בכבוד,

את שקי הבגדים המשומשים

ואת הנעליים

שלנו, של חברינו,

ומחייך. חיוך עצוב כזה,

שנעשה פחות ופחות אופטימי

מים ליום.

ואני מכרח לעזור לו. מכרח.

הוא שואל אותי: "מה יהיה! מה יהיה!

אני לא יכול להביט לו בעיניים.

מישהו בכפר שלו הולך עכשיו

בנעליים שלי.

אבל לא מזמן, רק לפני זמן לא רב, אני הייתי בנעליים שלו.

11. Naomi Shemer, "We are Both of the Same Village"

We are both of the same village
The same height, the same hair lock
The same manner of speaking. What is there to say?
After all we are of the same village

We are both of the same village We crossed green fields that reached our necks In the evening we went together to the square Because we are from the same village

And on Friday nights
When a quiet wind
Blows through black treetops
Then I remember you

Always in the orchards and the avenues We loved the same girls But we always said-it doesn't matter, It all stays in the village

We ran away to the same places
We fought in the three wars
We crawled on thorns and thistles
But we came back together to the village

And on Friday nights...

I remember the battle with no end I suddenly saw how you broke And when dawn rose from the mountain I brought you to the village

You see-we are here in the village, Almost everything remains the same In a green field I pass And you are on the other side of the gate

And on Friday nights...

אנחנו שנינו מאותו הכפר

אנחנו שנינו מאותו הכפר אותה קומה, אותה בלורית שיער אותו חיתוך דיבור מה יש לומר הן אנחנו מאותו הכפר

> אנחנו שנינו מאותו הכפר שדה ירוק חצינו עד צוואר בערב שבנו יחד לכיכר כי אנחנו מאותו הכפר

> > ובלילות שישי כשרוח חרישי בצמרות שחורות עובר אז אני אותך זוכר

תמיד בפרדסים ובשדרות אהבנו את אותן הנערות אבל תמיד אמרנו – אין דבר זה הכול נשאר בתוך הכפר

ברחנו אל אותם המקומות לחמנו בשלוש המלחמות זחלנו על קוצים ועל דרדר אבל שבנו יחד אל הכפר

ובלילות שישי... אני זוכר בקרב שלא נגמר פתאום ראיתי איך אתה נשבר וכשעלה השחר מן ההר אז אותך הבאתי אל הכפר

אתה רואה – אנחנו כאן בכפר כמעט הכול נשאר אותו הדבר בתוך שדה ירוק אני עובר ואתה מעבר לגדר

ובלילות שישי...